

Cid dels nùgols / ---», GaGirona (*Seidia*, 227); a l'Alt Pallars, «s'hi veuen *potàdes* d'animals» (Tor), *la potada d'un ós, d'un cavall* (Farrera) 1932-3 i a la Vall de Barravés (BDC vi, 33); «no entendre-hi *potada*» 'no res' a Ager (Porcioles, *Folkl. d. l. V. d'À.*, p. 38).

En alguns parlars on el canvi de *o*' en *u* és ben recent, com en els xipelles i insulars neutralitzadors, el mot encara no és ben mort: eiv. *sàs putàdes des cavall de Sant Jaume* vell nom tradicional d'una penya a Sant Carles de Peralta (1963), *les pütàdes de Sant Julià* id. en el terme de Lladurs (poble xipella del Solsonés), 1964. A MrnVayreda, que havia estat comandant de la cavalleria carlina, se li degué encomanar dels seus commilitons de l'Urgell i Maestrat, i no sols l'usa en el sentit de 'petjades' sinó també en el de 'remor de cavalls a galop' o 'd'una vacada en marxa': «se distingiren, més per clar, com *potades* de cavall, que anaren creixent i apropant-se»; «ja prou esverada aquella massa, se l'ensà, cega de terror, a la desbocada, alts els caps y les cues planes, fent retrunyir la gleva ab ses *potades*» (*Records de la Carlinada* xi, p. 178; *Sang Nova* iv, vii, 292). *Potadeta. Potadina. Potadis.*

Potarró 'el peu del porc, ungla de porc' Reus (DAG.), 'la peüngla dels bous, moltons i crestats' (Carreta, *Barbr.*, 318 que amb raó es plany de l'ús del cast. *pezuña*, en lloc d'això o *unglot*); «el peu, la poteta de la cabra» tarrag. i StBart. del Grau (BDLC ix, 187); mentre que a Mall. és *potó* el 'peu o poteta de la cabra, xapat pel mig de dalt a baix ---» (BDLC ix, 187), o bé el de l'ovella (Manacor); on, per això, la glossopeda s'anomena *mal de potó* (id. vii, 159); també a la zona dels Ports de Tort. (BDC xix, 194); dissim. en *pató* a Pego. Notem que la segona forma és rebutjada amb raó pel cat. central i ross. i en general el català comú, que exigeix respecte a l'homònim o quasi-homònim *PETÓ*; mall. *potonar* o *potonejar* però aquest no l'usa en el sentit de 'esforçar-se per mantenir-se dret', que li atribueix *AlcM*, sinó *potonetjades* 'trepitjades (pel bestiar)' AMAlcover (BSAL iii, 198a); eiv. *potolí* ('*aputuli: pezuña*», PzCabr.). *Potassa.*

Potejar «fer remor (de petjades): strepo; *p. en desfavor*, obstrepro, supplodo, explodo; *p. la bèstia*, podico, calcitro, pessundo», Busa-N. 1507 (= *patear* en el Nebr. cast.-ll.). És clar que no s'usa en cat. central, ni en els parlars orientals, ni és possible (és doncs ociosa la notació *putáza* d'*AlcM*) per més que no s'hi conformés cert «poeta eburni»; Pons i Mass. ho posa com a color local de la Segarra (on sona amb *o*): «*potejà* una estona l'euga, fent espurnar ab sos cascós los cayres del fiter» (*Trascant p. l. Serres*, 55); en canvi és natural que se'n serveixin els mall. [S. xvii, DAG.] i occidentals (pronunciat *potejá* a Ribagorça): a la V. de Boí (1973) he sentit «aquesta sopa *potéi*» (< *poteie*) a un muntanyenc en nit geliua, en un refugi dels cims, després de menjar-se'n un plat a crema-dent: segurament en un sentit figurat 'fa caminar, com qui arria un cavall, anima' (impossible comprovar, perquè neguen tals mots amb temor que un barceloní se'n rigui).

L'ús per part de MrnVayreda s'explica pel que

he dit de *potada*: «lo cavall, que seguia *potejant* estúpida-ment ---»; «sentint faltar-los-hi el sosteniment de la cavalcadura, la sorda tronada de centenar de cascós, *potejant* sobre el massís de la carretera»; «prompte foren conseguits, y per dotzenes comensaren a caure *potejats* per les vaques, que saltavan, enfonzant-se en mitj de la blanquinoso massa de carn y llana» (*Carlinada* ix, 147; viii, 127; *Sang Nova* iv, vii, 291). *Potejament. Poteig*, Pons i Mass., que ho aprengué a Segarra. Alguns han assajat *potar* (cf. supra Aversó) i *potaquejar*.

Potenc 'molt estúpid, brutal' mall., del qual deu ser alteració diminutiva *potinquet* sentit en un poble val. («els de la Roqueta són *potinquets*» Puig de Santa Maria, 1962), cf. alt-arag. *potenco* 'poltro', -*enca* 'egua que no cria', que potser no va amb el cast. *podenco* ni amb l'aran. *popenc*, com admeto en el DCEC/DECH (iv, 587b, n. 3), cf. gall. *poito*, *poitinho*, PATA n. 4, lín. 44ss.; *potenco* «estéril» a Ansó i Echo (temo que és definició insuficient), Rohlfs (*Dicc. Pir. Arag.*).

Potanca 'instrument de capeller, motllo per a planxar els capells' (*Dicc. Aguiló*): cal comprovar que no sigui mal llegit per *potança* (cf. els nombrosos termes d'oficis que explica el Sachs-Villatte, s. v. *potence*, i Supl.) De tota manera hi ha +*patancó* m. 'llistó de fusta envescat, que es posa en la part superior de certs arbres, perquè els ocells s'hi enganxin' a Gandesa (Amades, *Excursions* iii, 157). *Poteta*: ~ de *perdiu* nom de planta en el CpTarr. (BDC vi, 48).

Potera a StPolM. designa un ormeig de pesca: un tros de fusta embolicat de cordill groc i vermell figurant un peix, amb un penjoll d'hams al cap, que quan una sépia va per menjar-s'ho se li queden clavats al ganyot, 1923 (Pin i Soler, 1888, DAG.; Ruyra, 1902, *AlcM*) «que no has pescat mai sépies amb *potera*? EL PALER: Sépies no, però escorpions com tu, en portessis!», Coromines (*De Plaer* --- i, O. C., 631a16); Fontserè s'ho anotava a StPol o a Blanes, c. 1925; tort. III, 106; Amades-Roig, BDC xiv, 56; i igual a les Pitiüses (JnCastelló, *Ibiza y Form.*, 121). Es pot pensar en un derivat de *pota*, pel penjoll d'hams, com si fossin potetes que branden dins l'aigua: i no s'hi oposaria el fet que *potera* s'usi també a Múrcia i a la costa d'Almeria-Màlaga (GaSoriano, *AlcVenc.*); però el fet que hi hagi una variant *botera* (*AlcM*, veg. el que en dic, s. v. *BOT* vol. II, 153b15-26), i que a Guipúscoa *potera* sigui cosa semblant «cala en que se pescan las jibias» al costat del guip. *pota* «jibia» (cf. supra), Azkue, junt amb una variant *bota* «pez marino de diez tentáculos» (ib., i la nota que envió per a l'article *bota* del *DEtimVco.* de Tovar, 1973), fa creure que en realitat ve tot plegat de *pota/bota* nom cat. i basc de mariscos semblants, aħudint als tentacles de la sépia, comparats amb potes (cf. el basc *gar* 'tentacle' = català *GARRA*). *Potirolli* argot (BDC vii, 54).

Pòtol: no és mot usual a Bna., contra el que diu *AlcM*, i també és menys justa, quant al cat. central, la definició que en dóna que la del *DFA.*; manca encara a totes les eds. del Lab. (i a Bulb., Vogel, *SLitCosta* i *DOrt.*); només el DAG. registrà «*pòtol*: droppo, gan-